

Prof. univ. dr. **Anastasiu Crișu**
Facultatea de Drept a Universității din București

Drept procesual penal. Partea generală

Ediția a 7-a, revizuită și actualizată

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

TITLUL I. NOȚIUNI PRIVIND PROCESUL PENAL, DREPTUL PROCESUAL PENAL ȘI ȘTIINȚA DREPTULUI PROCESUAL PENAL	1
Capitolul I. Procesul penal	1
Capitolul al II-lea. Dreptul procesual penal, ramură distinctă de drept.	
Normele, faptele și raporturile juridice procesuale penale	12
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, obiectul, caracterele și scopul dreptului procesual penal</i>	<i>12</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept</i>	<i>19</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Norme, fapte și raporturi juridice procesuale penale</i>	<i>21</i>
§1. Normele de procedură penală	21
§2. Faptele juridice procesuale penale	26
§3. Raporturile juridice procesuale penale	27
Capitolul al III-lea. Știința dreptului procesual penal	31
<i>Secțiunea 1. Noțiune, obiect și structură. Scop și metode de cercetare</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura științei dreptului procesual penal cu alte științe</i>	<i>35</i>
TITLUL AL II-LEA. IZVOARELE DREPTULUI PROCESUAL PENAL	40
Capitolul I. Noțiune	40
Capitolul al II-lea. Interpretarea normelor de drept procesual penal	45
Capitolul al III-lea. Aplicarea legii procesuale penale române în spațiu și în timp	48
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în spațiu a legii procesuale penale române</i>	<i>48</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea în timp a legii procesuale penale române</i>	<i>53</i>
TITLUL AL III-LEA. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUALE PENALE ROMÂNE	57
Capitolul I. Noțiuni generale	57
Capitolul al II-lea. Principiul legalității procesului penal	62
Capitolul al III-lea. Principiul separării funcțiilor judiciare	67
Capitolul al IV-lea. Presumția de nevinovăție	71
Capitolul al V-lea. Principiul aflării adevărului	77
Capitolul al VI-lea. <i>Ne bis in idem</i>	83
Capitolul al VII-lea. Principiul oficialității	92
Capitolul al VIII-lea. Caracterul echitabil și termenul rezonabil ale procesului penal	95
Capitolul al IX-lea. Dreptul la libertate și siguranță	105

Capitolul al X-lea. Garantarea dreptului la apărare	107
Capitolul al XI-lea. Respectarea demnității umane și a vieții private	111
Capitolul al XII-lea. Limba în care se desfășoară procesul penal	116
TITLUL AL IV-LEA. PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	118
Capitolul I. Noțiunea de participant	118
Capitolul al II-lea. Organele judiciare	120
<i>Secțiunea 1. Instanțele judecătorești</i>	120
<i>Secțiunea a 2-a. Ministerul Public</i>	130
<i>Secțiunea a 3-a. Statutul judecătorilor și procurorilor</i>	141
<i>Secțiunea a 4-a. Organele de cercetare penală</i>	141
Capitolul al III-lea. Părțile în procesul penal și subiecții procesuali principali	146
<i>Secțiunea 1. Subiecții procesuali principali</i>	147
§1. Suspectul	147
§2. Persoana vătămată	151
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în procesul penal</i>	155
§1. Inculpatul	155
§2. Partea civilă	158
§3. Partea responsabilă civilmente	164
§4. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	173
Capitolul al IV-lea. Avocatul în procesul penal. Asistența juridică și reprezentarea	178
<i>Secțiunea 1. Avocatul în procesul penal</i>	178
§1. Considerații generale privind profesia de avocat	178
§2. Drepturile și obligațiile avocatului în procesul penal	184
<i>Secțiunea a 2-a. Asistența juridică</i>	188
<i>Secțiunea a 3-a. Reprezentarea</i>	193
TITLUL AL V-LEA. ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	194
Capitolul I. Acțiunea în justiție	194
Capitolul al II-lea. Acțiunea penală	198
<i>Secțiunea 1. Definiție, obiect și subiecți. Trăsăturile acțiunii penale</i>	198
<i>Secțiunea a 2-a. Desfășurarea acțiunii penale</i>	203
§1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	204
§2. Exercițarea acțiunii penale	208
§3. Stingerea acțiunii penale	209
<i>Secțiunea a 3-a. Cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau care sting acțiunea penală</i>	210
<i>Secțiunea a 4-a. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului</i>	222

Capitolul al III-lea. Acțiunea civilă	225
<i>Secțiunea 1. Condițiile de exercitare a acțiunii civile în procesul penal</i>	226
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele acțiunii civile</i>	230
§1. Obiectul acțiunii civile	230
§2. Subiecții acțiunii civile	238
<i>Secțiunea a 3-a. Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii civile</i>	240
<i>Secțiunea a 4-a. Raportul dintre acțiunea penală și acțiunea civilă</i>	247
TITLUL AL VI-LEA. COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	255
Capitolul I. Noțiunea de competență și formele ei procesuale penale	255
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și importanța competenței în materie penală</i>	255
<i>Secțiunea a 2-a. Formele competenței în materie penală</i>	256
§1. Formele fundamentale ale competenței	257
§2. Formele subsidiare ale competenței	265
Capitolul al II-lea. Competența funcțională, materială și personală a instanțelor judecătorești	269
Capitolul al III-lea. Probleme legate de competența în materie penală	277
<i>Secțiunea 1. Prorogarea de competență</i>	277
<i>Secțiunea a 2-a. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea</i>	285
§1. Incompatibilitatea	287
§2. Abținerea și recuzarea	298
§3. Sancționarea incompatibilităților	303
<i>Secțiunea a 3-a. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență</i>	304
§1. Declinarea de competență (art. 50 CPP)	304
§2. Conflictele de competență (art. 51 CPP)	306
§3. Verificarea competenței. Excepțiile de necompetență	309
<i>Secțiunea a 4-a. Strămutarea cauzelor penale</i>	311
TITLUL AL VII-LEA. PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEELE PROBATORII	318
Capitolul I. Considerații generale	318
Capitolul al II-lea. Importanța și istoricul instituției probelor în procesul penal	320
Capitolul al III-lea. Probele	323
Capitolul al IV-lea. Probațiunea în procesul penal	326
<i>Secțiunea 1. Obiectul probațiunii</i>	326
<i>Secțiunea a 2-a. Admisibilitatea probelor. Pertinența, concludența și utilitatea probelor</i>	330
<i>Secțiunea a 3-a. Sarcina probațiunii</i>	332
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea probelor</i>	336

<i>Secțiunea a 5-a. Aprecierea probelor</i>	338
Capitolul al V-lea. Mijloacele de probă și procedeele probatorii	346
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	346
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor</i>	348
§1. Declarațiile părților și ale subiecților procesuali principali, ca mijloace de probă	348
1.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului	348
1.2. Declarația persoanei vătămate	360
1.3. Declarațiile părții civile și ale părții responsabile civilmente	365
§2. Declarațiile martorilor, ca mijloace de probă	366
§3. Modalități speciale de obținere a declarațiilor în procesul penal	383
3.1. Audierea prin interpret	383
3.2. Confruntarea	384
<i>Secțiunea a 3-a. Identificarea persoanelor și a obiectelor</i>	385
<i>Secțiunea a 4-a. Metode speciale de supraveghere sau cercetare</i>	387
§1. Considerații generale	387
§2. Supravegherea tehnică	391
§3. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane	408
§4. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale	411
§5. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor	414
§6. Participarea autorizată la anumite activități	417
§7. Livrarea supravegheată	419
§8. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului	421
§9. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane	424
<i>Secțiunea a 5-a. Conservarea datelor informatice</i>	425
<i>Secțiunea a 6-a. Înscrierile, ca mijloace de probă</i>	426
<i>Secțiunea a 7-a. Mijloacele materiale de probă</i>	430
<i>Secțiunea a 8-a. Procedee privind descoperirea și ridicarea înscrisurilor, a mijloacelor materiale de probă și a fotografiilor</i>	431
§1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	431
§2. Percheziția	433
2.1. Percheziția domiciliară	433
2.2. Percheziția corporală	445
2.3. Percheziția unui vehicul	448
2.4. Percheziția informatică	448
<i>Secțiunea a 9-a. Cercetarea la fața locului</i>	450
<i>Secțiunea a 10-a. Reconstituirea</i>	452

<i>Secțiunea a 11-a. Constatările și expertizele</i> _____	453
§1. Constatările _____	453
§2. Expertizele _____	456
<i>Secțiunea a 12-a. Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane</i> _____	477
<i>Secțiunea a 13-a. Comisia rogatorie și delegarea</i> _____	478
<i>Secțiunea a 14-a. Martorii asistenți</i> _____	479
TITLUL AL VIII-LEA. MĂSURILE PROCESUALE _____	481
Capitolul I. Noțiune. Clasificare _____	481
Capitolul al II-lea. Măsurile preventive _____	486
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Natura juridică a măsurilor preventive</i> _____	486
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții generale privind măsurile preventive</i> _____	488
§1. Luarea măsurilor preventive _____	488
§2. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive _____	500
§3. Căile de atac împotriva actelor procesuale prin care se dispune asupra măsurilor preventive _____	514
§4. Verificarea măsurilor preventive _____	523
<i>Secțiunea a 3-a. Măsurile preventive privite în special</i> _____	526
§1. Reținerea _____	526
§2. Controlul judiciar _____	530
§3. Controlul judiciar pe cauțiune _____	540
§4. Arestul la domiciliu _____	545
§5. Arestarea preventivă _____	557
§6. Tratatul medical sub pază permanentă _____	578
§7. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicabile minorilor _____	579
Capitolul al III-lea. Măsurile de siguranță cu caracter medical _____	582
<i>Secțiunea 1. Obligarea provizorie la tratament medical</i> _____	582
<i>Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie</i> _____	585
Capitolul al IV-lea. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii _____	591
<i>Secțiunea 1. Măsurile asigurătorii</i> _____	591
§1. Considerații generale _____	591
§2. Procedura luării măsurilor asigurătorii privite în special _____	604
§3. Valorificarea bunurilor sechestrate _____	605
<i>Secțiunea a 2-a. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii</i> _____	609

TITLUL AL IX-LEA. ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE COMUNE	611
Capitolul I. Actele procesuale și actele procedurale	611
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de act procesual și de act procedural</i>	611
<i>Secțiunea a 2-a. Actele procesuale și actele procedurale comune</i>	613
§1. Citația	614
§2. Comunicarea altor acte procedurale	622
§3. Mandatul de aducere	622
§4. Accesul la bazele electronice de date	625
<i>Secțiunea a 3-a. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite</i>	626
§1. Modificarea actelor procedurale	626
§2. Îndreptarea erorilor materiale	626
§3. Înlăturarea omisiunilor vădite	627
Capitolul al II-lea. Instituțiile legate de actele procesuale și actele procedurale	628
<i>Secțiunea 1. Termenele în procesul penal</i>	628
§1. Noțiuni introductive	628
§2. Clasificarea termenelor	629
§3. Modul de calcul al termenelor	633
§4. Acte considerate ca făcute în termen	636
§5. Sancțiunea nerespectării termenului	636
<i>Secțiunea a 2-a. Sancțiunile procesuale penale</i>	638
§1. Noțiunea de sancțiune procesuală penală	638
§2. Inexistența	639
§3. Decăderea	640
§4. Inadmisibilitatea	641
§5. Nulitățile	643
§6. Excluderea	655
Capitolul al III-lea. Cheltuielile judiciare și amenda judiciară	663
<i>Secțiunea 1. Cheltuielile judiciare</i>	663
§1. Considerații generale	663
§2. Plata cheltuielilor judiciare avansate de stat	664
§3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți	667
<i>Secțiunea a 2-a. Amenda judiciară</i>	668
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	671
INDEX	679